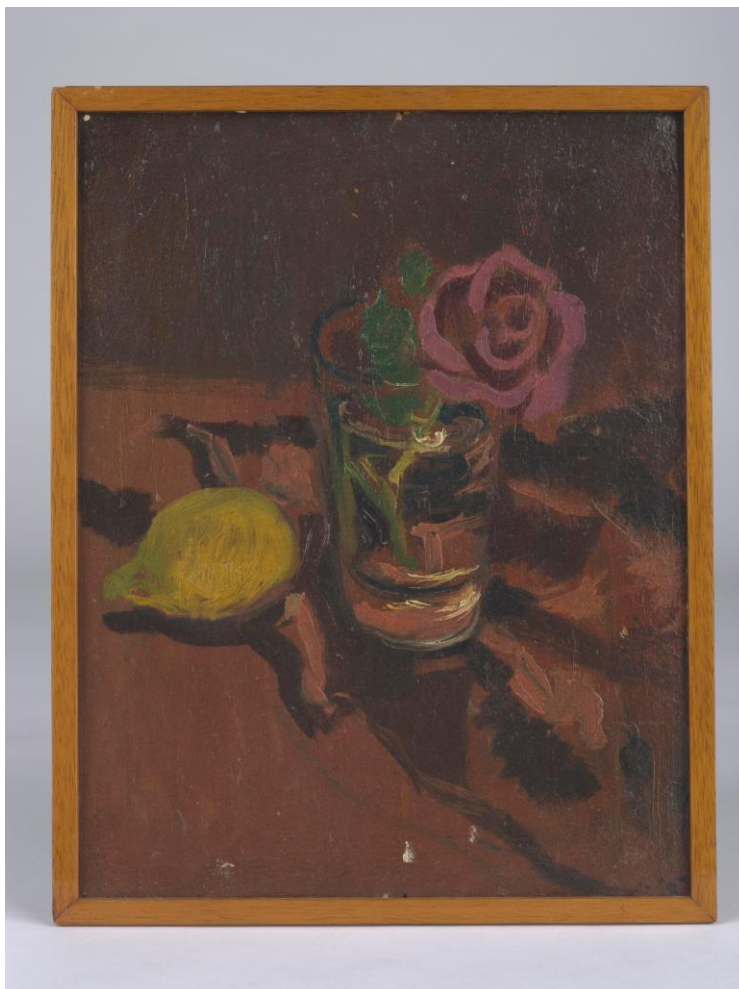

INFORME FINAL DE CONSERVACIÓ RESTAURACIÓ

Natura morta

Núm. registre H-10775

CRBMC 14.230

Pintura sobre cartró

Direcció de la intervenció: Centre de Restauració de Béns Mobles (CRBMC)

Informe redactat per: Teresa Schreibweis Torrents, Conservadora-restauradora de pintura sobre tela

Data de l'informe: 10 d'agost de 2021

DADES DE LA INTERVENCIÓ

DIRECCIÓ DE LA RESTAURACIÓ CRBMC

COORDINACIÓ: Maite Toneu Puig

RESTAURACIÓ: Teresa Schreibweis Torrents

SERVEIS TECNOCIENTÍFICS:

Fotografies: Ramon Maroto

Tècniques d'anàlisi: Ricardo Suárez

Anòxia: Pep Paret

ANY DE LA RESTAURACIÓ:

Inici agost 2021

Final setembre 2021

LLOC: CRBMC

FITXA TÈCNICA: IDENTIFICACIÓ DEL BÉ

NÚM. DE REGISTRE DEL CRBMC: 14.230

CLASSIFICACIÓ GENÈRICA: pintura

MATERIAL / TÈCNICA: Tècnica amb pintura vinílica sobre cartró

TÍTOL / TEMA: Natura morta

AUTOR: Lluís Mestre Castellví

DATA / ÈPOCA: segle XX

DIMENSIONS: 33,6 x 26,6 x 1,3 cm amb marc

32,2 x 25 x 0,5 sense marc

PROCEDÈNCIA: Museu de l'Hospitalet, H-10775

LOCALITZACIÓ: CRBMC, taller 2

DADES TÈCNIQUES

ESTAT DE CONSERVACIÓ: regular

EXÀMEN ORGANOLÈPTIC

Suport

Cartró

El suport de cartró té unes dimensions de 32,2 x 25 cm i té un gruix de 0,5 cm (33,6 x 26,6 x 1,3 cm amb marc). La seva coloració és d'un gris clar poc homogeni. La banda de dalt del cartró està retallada molt irregularment. El cartró està fixat amb puntes al marc (llargada puntes: 1 cm; gruix del cap: 0,2mm): dalt – 4 puntes; baix – 3 puntes; esquerre – 4 puntes; dreta – 3 puntes. A l'anvers es veu que l'obra ha estat fixada amb xinxetes directament sense marc a una paret (zona a dalt i baix, al mig). A la dreta, a baix, hi ha un número de registre, escrit amb retolador: H-10775.

L'estat de conservació és regular. El cartró està bombat, aquesta deformació ha estat provocada per la mateixa humitat que ha provocat la tècnica emprada per l'artista. Aquesta deformació és irreversible. Presenta rascades i taques d'humitat i fongs. Als perímetres s'hi observen cops i aixecaments de les fibres del cartró. Es poden veure puntualment pèrdues matèriques provocades per les xinxetes (dalt i baix, al mig, dimensions menys d'0,5 cm). A la zona de dalt (només visible des de l'anvers), a sobre de la rosa, es pot observar un cop en el cartró que ha creat una deformació. Tot el perímetre està segellat amb paper Kraft® que està en molts punts aixecat i trencadís. Aquest paper, però també alguna zona del cartró presenta pèrdua matèrica a causa d'un atac biològic en forma de lepisma saccharina ("peixet de plata"). El cartró està marcat on les puntes, en part oxidades, fixaven el l'obra al marc. Presenta brutícia superficial i pols acumulada, causat per un mal emmagatzematge.

Revers amb paper Kraft® i taca d'humitat

Detall de l'atac biològic en forma de lepisma saccharina

Detall de l'atac biològic en forma de lepisma saccharina

Taca d'humitat i taca de fongs

Detall taca d'humitat i taca de fongs

Detall taca d'humitat i taca de fongs

Capa de preparació/ capa pictòrica

No es pot observar cap capa de preparació. L'artista possiblement pintava directament sobre el suport de cartró.

Les anàlisis que s'han realitzat a alguns dels quadres ha donat que es tracta d'una pintura amb un aglutinant vinílic. L'artista segurament va utilitzar emulsions viníliques preparades. En la composició predominen els colors marró/vermell-verd/groc. La capa pictòrica presenta molt pocs gruixos ("impasto"), permet veure una pinzellada ràpida i dinàmica. La zona del cel presenta menys gruix que la zona del fons.

Detall de la pinzellada

Detall taques de color blanc

Detall taques de color blanc

Detall dany causat per una xinxeta (dalt)

Detall dany causat per una xinxeta (baix)

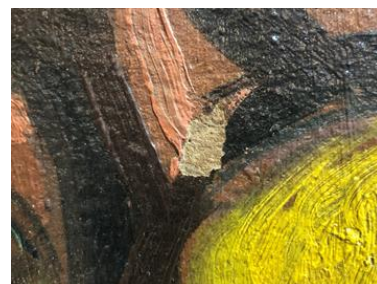
Detall cantonada (esquerra/baix)

Detall minipèrdues de la capa pictòrica

Detall pèrdua gran de capa pictòrica, al

Detall pèrdua gran de capa pictòrica, al

Capes superficials

La superfície presenta un vernís, que es va aplicar quan el quadre ja estava muntat al marc. Un cop tret el marc es veu la reserva on el marc tapava la capa pictòrica. Les anàlisis realitzades han donat que l'artista utilitzava dos tipus diferents de vernissos: un vernís nitrocel·lulòsic i un vernís cetònic.

L'estat de conservació és regular, el vernís s'ha engroguit. Hi ha acumulada una capa lleu de brutícia i pols.

Reserva a les vores on el marc tapava la pintura

Brillantor del vernís

Brillantor del vernís

Marc

Es tracta d'un marc de fusta. Està compost de quatre llistons, els dos muntants verticals tenen les mides 33,6 x 1,3 cm i els dos travessers horitzontals són de 26,6 x 1,3 cm. Les cantonades del marc encaixen en diagonal i estan clavades amb un clau a cada encaix. Segurament, a més, els encaixos estan encolats. Els llistons tenen una aresta rebaixada al revers perquè pugui entrar el quadre (0,4 cm d'ample per 1 cm d'alt). A l'anvers estan pintats de color marró.

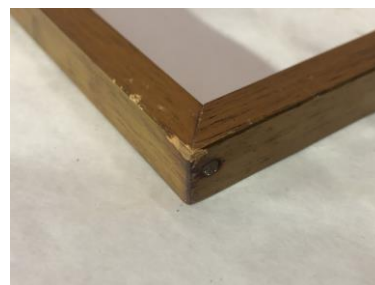
L'estat de conservació és bo. Hi alguna micropèrdua matèrica a les cantonades i vores de la fusta.

Anvers del marc

Revers del marc

Micropèrdues a les cantonades

PROPOSTA INTERVENCIÓ

GENERAL	Tractament d'anòxia. Documentació fotogràfica. Anàlisi i diagnosi. Informe final de la intervenció.
REVERS CARTRÓ	Neteja mecànica i química del cartró. Aplanat i consolidació de les vores del cartró amb un adhesiu. Reintegració matèrica del cartró a les zones de pèrdua. Reintegració cromàtica de les zones de pèrdua.
CAPA PREPARACIÓ CAPA PICTÒRICA	Fixació de la capa pictòrica i preparació a les zones de despreniment. No es descarta realitzar fixacions preventives. Neteja mecànica de la capa pictòrica. Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Es minimitzarà la difusió i retenció de la humitat. Si es veu necessari anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Es controlarà la idoneïtat estructural de les mateixes respecte a la capa de preparació original. Sistema de presentació: Reintegració cromàtica il·lusionista de les pèrdues i el desgast amb aquarel·les i/o pigments al vernís.
MARC	Desemmarcar el quadre. Eliminació claus/puntes del marc. Consolidació i fixació de les vores de despreniment. Neteja mecànica i química. Anivellament de les llacunes amb massilles de reintegració. Reintegració cromàtica il·lusionista amb aquarel·les. Col·locació i muntatge del quadre al marc amb ballestes.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL QUADRE

Proves de conductivitat i pH amb plaques de agarosa, conductímetre i pH-metre. S'han fet 2 repeticions a l'anvers i revers.

Resultats:

marró	
conductivitat	pH
390 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.0
520 $\mu\text{s}/\text{cm}$	5.8

groc	
conductivitat	pH
270 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.3
260 $\mu\text{s}/\text{cm}$	6.4

S'ha optat per un buffer d'una conductivitat de 900 $\mu\text{s}/\text{cm}$ i un pH 6.3.

Agarosa Basic
A8963,0100; aigua
destil·lada,
conductímetre, pH-
metre

Neteja mecànica de la capa pictòrica.

paletina suau

Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica.

S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia.

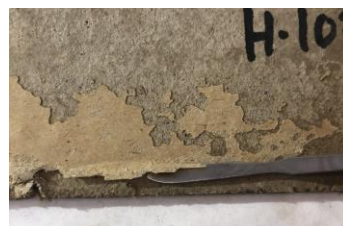

buffer 6.3; hisops

Neteja de la superfície de la policromia amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer.

S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft. S'han hagut de deixar algunes restes del paper, perquè si s'insistia més hi havia perill de desgast del suport.

S'ha desinfectat la zona afectada per un atac biològic en forma de fongs.

buffer 6.3; hisops,
espàtula de guixaire

alcohol amb H₂O
(70:30)

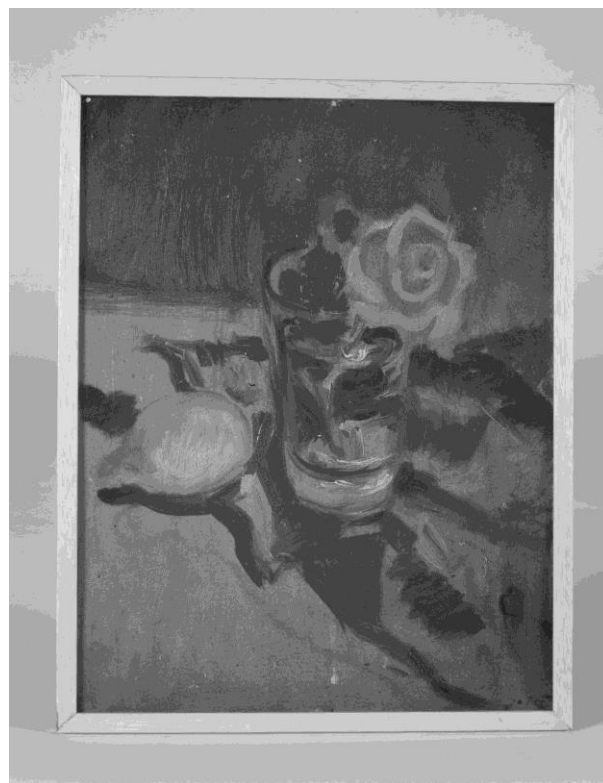
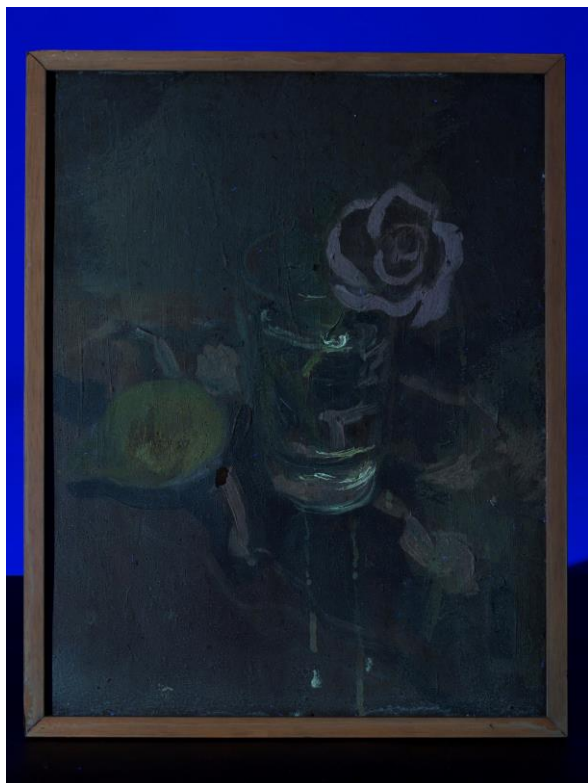
		
Fixació de les vores i cantonades del cartró i la capa pictòrica per evitar més pèrdua. Consolidació i reintegració matèrica del cartró: S'han reintegrat matèricament les pèrdues que van provocar les xinxetes.		Cola de pells al 5% en H₂O dest. polpa de paper de conservació, tilosa al 5% en H₂O
Anivellament de les zones de pèrdua de la capa pictòrica i de preparació amb estuc tradicional. Les vores s'han desestucat amb el mateix buffer utilitzat per a la neteja.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois®, H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Sistema de presentació: Reintegració cromàtica de les pèrdues de la capa pictòrica de manera il·lusionista amb aquarel·les.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.

PROCÉS D'INTERVENCIÓ DEL MARC

Eliminació de les puntes parcialment oxidades que fixaven el marc al bastidor.		Alicates
Neteja de la superfície (anvers i revers) amb un sistema aquós, mitjançant el control del pH i la concentració iònica. Per a eliminar el paper Kraft s'ha escalfat el buffer.		buffer 6.3; hisops, espàtula de guixaire

S'ha pogut eliminar un vel grisós de pols i brutícia i el paper Kraft.		
Anivellament de les zones de pèrdua amb estuc tradicional. Les vores de la reintegració matèrica s'han desestucat amb el mateix buffer 6.3.		Cola de conill Lefranc&Bourgeois® H₂O cola: 1:9 cola en H₂O desionitzada Massilla: 50 g d'H₂O cola, 80 g de carbonat càlcic, espàtula de guixaire buffer pH 6.3
Reintegració cromàtica il·lusionista.		Aquarel·les Winsor&Newton® pinzell de retoc H₂O dest.
Preparació de les ballestes de metall inoxidable i el marc: Adhesió d'un paper secant en el punt de contacte per protegir la pintura del contacte directe amb el metall i la fusta.		paper secant, marc, ballestes
Col·locació del quadre a dins del marc i fixació amb ballestes.		ballestes, cargols, tornavís

FOTOGRAFIES UV, IR, LLUM RASANT

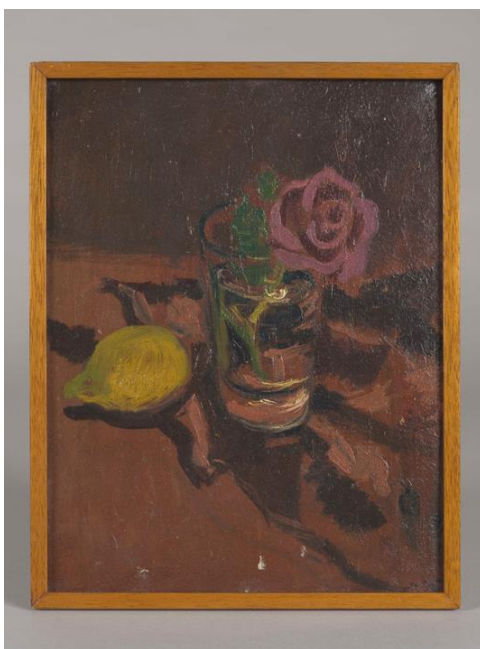
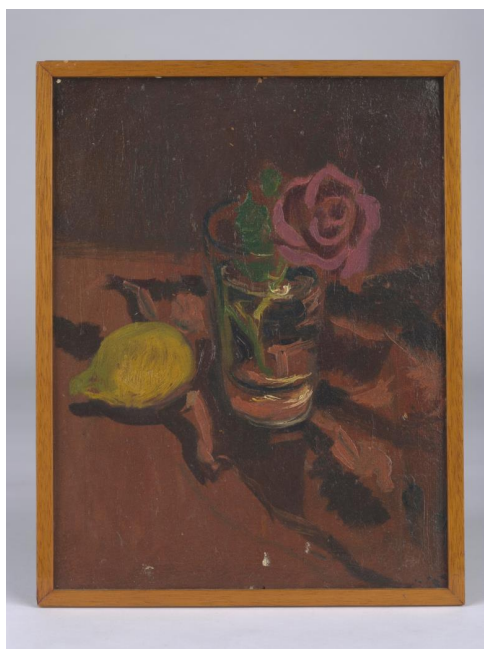

Fotografia amb llum ultraviolada - Fotografia amb llum infraroja

Fotografia amb llum rasant

FOTOGRAFIES ABANS - DESPRÉS

CONSELLS DE CONSERVACIÓ PREVENTIVA

HUMITAT RELATIVA: 40-55% (fluctuació màxima diària: 5%)

TEMPERATURA: 18-22°C (fluctuació màxima diària: 2°C)

IL·LUMINACIÓ: Màxim 200 lux, lliures de radiació infraroja i ultraviolada. En el cas que hi hagi presència de pigments laca orgànics sensibles a la llum, els nivells d'il·luminació haurien de reduir-se a 50 lux.

Com que l'efecte de la llum és acumulatiu i irreversible, és important disminuir els temps d'exposició tot el possible, així com els nivells d'il·luminància.

Barcelona, 02 de desembre de 2021

Teresa Schreibweis Torrents

Conservadora-restauradora de Béns Culturals